

Pre tých, ktorí si chcú o inteligenciách prečítať viac

Jednotlivé druhy inteligencií a z nich vyplývajúce učebné štýly:

- **lingvistická (jazyková, rečová, verbálna)** – je charakteristická dobrým čítaním, písaním, hovorením, chápaním významu slov, dobrou pamäťou mien, názvov, dátumov, bežných vecí, veľkou slovnou zásobou, rétorickým a poetickým nadaním. Najlepšie sa rozvíja hovorením, počúvaním a čítaním písomných textov; skúmaním nových slov; učením nových slovíčok a významov z iných jazykov; recitáciou; písaním poviedok, básní, príspevkov do novín či časopisov, ich rozborom.
- **logicko-matematická** – charakterizuje ju kladný vzťah k práci s číslami, riešenie problémov, experimenty, hľadanie riešení, meranie, kvantifikovanie vecí a javov, ich analýza a kategorizácia. Zdokonaľuje sa vnímaním štruktúry logických a matematických vzťahov; činnosťou vyžadujúcou abstraktné myslenie; klasifikovaním; kategorizovaním; skladaním puzzles; využívaním sylogizmov v jazykovom prejave; analýzou abstraktných ideí; hľadaním nových postupov a algoritmov; riešením logických hádaniek a hlavolamov; plánovaním akcií; zostavovaním finančných rozpočtov; počítaním spamäti.
- **priestorová (vizuálna)** – je charakterizovaná kladným vzťahom ku kresleniu, projektovaniu, konštruovaniu, navrhovaniu, prezeraniu obrázkov, snívaniu, sledovaniu audiovizuálnej techniky, natáčaniu videofilmov, výtvarnému umeniu. Najlepšie sa rozvíja vizualizáciou; prácou s obrázkami, grafmi, diagramami, farbami, fantáziou; kreslením spamäti aj podľa predlohy; modelovaním dvojrozmerných objektov v priestore; vytváraním prezentácií prostredníctvom programov na to určených; hraním vizuálnych hier, najmä šachu.
- **telesno-kinestetická (pohybová)** – dominantnými znakmi sú činnosť, neustály pohyb, dotýkanie sa vecí, manipulácia, experimentovanie, vyjadrovanie pocitov pohybmi (mimika, gestikulácia), dobrá koordinovanosť a kontrola nad svojimi pohybmi. V procese učenia treba využiť všetky zmysly (najmä hmat), pohyb, interakciu s vecami, priestorom. Vhodnými aktivitami sú športové aktivity, tanec, ručné práce, manipulácia nástrojmi, prístrojmi a súčiastkami.
- **muzikálna (hudobná)** – je to inteligencia vzorov a zobrazení, vrátane piesní, poézie, nástrojov, prírodných zvukov a citu pre rytmus. Vyhľadávanie týchto predlôh alebo vzorov sa nevzťahuje len na oblasť zvuku a hudby, ale môžeme ich hľadať aj v matematike a iných odboroch. Hudobná inteligencia sa rozvíja najmä počúvaním hudby a prírodných zvukov; učením cudzích jazykov; spevom; rytmickými pohybmi; improvizáciou na hudobných nástrojoch; komponovaním hudby prostredníctvom počítačových programov.
- **interpersonálna** – charakterizuje ju schopnosť vedieť komunikovať a pracovať s ľuďmi, odhadnúť ich nálady, temperament, zvýšená schopnosť empatie a asertivity. Dobre ich chápe, riadi, rieši konflikty. Interpersonálna inteligencia sa najlepšie rozvíja spoluprácou, rozhovormi, výmenou a porovnávaním skúseností, učením sa od iných a spolu s nimi. Človek, u ktorého je dominantná táto inteligencia, sa dokáže dobre starať o mladších súrodencov, ale aj o starých ľudí; je schopný riešiť problémy v skupine; organizuje a riadi činnosť v skupine; vie dobre počúvať iných a diskutovať.
- **intrapersonálna** – dominantnou je samostatnosť, presadzovanie vlastných záujmov, záujem o duchovné a existencionálne problémy, bohatý vnútorný život, schopnosť zaoberať sa vlastnými životnými pocitmi a rozlišovať vlastné emócie, poznanie vlastných predností a nedostatkov. Rozvíja sa samostatnou prácou; spájaním informácií s osobnými zážitkami či spomienkami; potrebou tieto zážitky analyzovať a rozoberať; určovaním osobných cieľov čiastkových aj dlhodobých; plánovaním využitia voľného času; kontrolovaním a hodnotením vlastnej činnosti; písaním denníka.
- **prírodná inteligencia** – pozitívny vzťah k zvieratám, rastlinám, k prírode, k pobytu v nej, ku ekológii. Najlepšie sa učí v prirodzenom prírodnom prostredí rozpoznávaním, kategorizovaním a hierarchizáciou vecí a javov. Nakoľko však prírodná inteligencia poukazuje na jemné rozdiely a štruktúry v myslení, nemusí byť prioritne zameraná len na štúdium prírody a prírodných vied, ale môže byť využitá vo všetkých študijných odboroch.
- **existencionálna (duchovná)** – hľadá odpovede na otázky týkajúce sa ľudskej podstaty a integrity: Prečo sme tu? Aká je moja úloha v tomto svete? Človeka, u ktorého je tento typ inteligencie dominantný, charakterizuje aj schopnosť intenzívnejšie vnímať klasické hodnoty dobra, pravdy a krásy; schopnosť zhrnúť detaily do väčšieho pochopenia; vnímavosť k nedotknuteľným kvalitám, ktoré súvisia s tým, že sme ľudia, či už ide o reakciu na umenie, filozofické cnosti alebo náboženské

doktríny; dominantnou je aj silná identita k rodine, priateľom, prostrediu, v ktorom žijú a aj k vlasti, nevynímajúc kultúrne, spoločenské a politické záujmy. V školskom prostredí sa táto inteligencia najlepšie rozvíja práve prostredníctvom diskusií na dôležité témy týkajúce sa triedy, školy, spoločnosti alebo celého sveta. Žiaci potrebujú mať nadhľad nad danou témou, hľadajú súvislosti, a preto inklinujú k vzorom a osobnostiam, ktoré im tento nadhľad sprostredkujú a pomôžu zosumarizovať. Táto inteligencia ešte nie je rozpracovaná do podoby dotazníka, nie je zahrnutá do dotazníka.

podľa W. MCKENZIE: Multiple Intelligences Survey (preložil a upravil Ivan Turek)